

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ เพื่อการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร และออกแบบผังบริเวณ ของอาคารสถานที่ราชการเก่า รวมทั้ง กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ ทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้ ได้ทำการสำรวจอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ นอกจากนี้ ยังได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานพื้นที่จากเจ้าหน้าที่ภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑ์ 4 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

จากการศึกษา พบว่า ทางด้านการออกแบบ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างอาคารส่วน ต่อขยายเพิ่มเติม เพื่อรองรับการใช้งานในส่วนการบริการ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องของพื้นที่ใช้งาน ที่ไม่เพียงพอ รวมถึงการออกแบบพื้นที่จัดนิทรรศการเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของผู้เข้าชม โดย ใช้อาคารมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งวางผังบริเวณพิพิธภัณฑ์ให้สามารถรองรับ การจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าชมและชุมชน โดยรอบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชน และเป็นเครื่องมือในการ ประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ไปด้วย ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ ควรคำนึงถึงระบบประกอบอาคาร โดยการจัดจ้างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบประกอบอาคาร เข้ามาจัดการกับระบบดังกล่าว และทางพิพิธภัณฑ์เองยังต้องสร้างหน่วยงาน เพื่อรองรับงานในส่วน การจัดการดูแลอาคารโดยเฉพาะ เนื่องจาก เป็นอาคารประวัติศาสตร์ที่ต้องการความชำนาญ ในการจัดการต่างจากอาคารที่สร้างใหม่ทั่ว ๆ ไป

ผลจากการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการแก้ปัญหาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการ ใช้งานของอาคาร และการบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพของพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้อาคาร พิพิธภัณฑ์ที่ได้รับการปรับปรุงสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

The objective of this thesis is to determine the appropriate measures in spatial design and site planning as well as guideliners for the facility management for the conversion of old governmental buildings into museums. Building survey was conducted on two case studies; King Prajadhipok Museum and National Discovery Museum. Furthermore, interviews regarding the usage of the space were conducted on the staffs of the following museums; King Prajadhipok Museum, National Discovery Museum, Bank of Thailand Museum, and Bangkok National Museum.

According to the findings on design issues, building extension was necessary to facilitate the additional service requirement due to the spatial limitation of the current building. Building elements should be integrated into the design of exhibition space to stimulate the learning process of visitors. There should be a provision of event spaces on the planning of museum to generate and maintain a good public relations with the communities. Regarding the facility management of the museum, it was recommended that professional experts should be involved in the building assembly system. Special internal division should be established to be in charge of the building management. This was important due to the unique and sensitive issues that can arise in historic buildings, which required expertise in management.

The research results would hopefully be the guidelines to find solutions for a building's suitable use as well as the facility management for converted museums to ensure a sustainable and efficient use in the future.